

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1998-1999

14 januari 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overdracht van RVT-bedden in Wingene

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de ouderbijdrage in de IBO-sector

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Donderdag 14 januari 1999

VOORZITTER : Mevrouw Trees Merckx-Van Goey

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.16 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overdracht van RVT-bedden in Wingene

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overdracht van RVT-bedden in Wingene.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil hier eerst het onderwerp van mijn vraag verduidelijken. Anders dan op mijn initiatief in die titel staat vermeld, wil ik het hier niet enkel over de RVT-bedden hebben, maar over de overdracht van het rusthuis van het OCMW in zijn geheel.

De Raad voor Maatschappelijk Welzijn van Wingene had beslist om het openbaar rusthuis over te dragen aan de privé-sector. De oppositie ging daar niet mee akkoord, en stapte naar de Raad van State. In haar arrest nummer 75.542 van 31 juli 1998 beval de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn van Wingene van 28 november 1997. De besluiten van de Raad hadden onder meer betrekking op de goedkeuring van een aantal overeenkomsten, waaronder 'de overeenkomst overdracht OCMW RVT Sint-Amand Wingene aan de VZW Sint-Anna'. Deze overdracht van het OCMW-rusthuis aan een privé-partner is het belangrijkste en zeker het meest verregaande besluit van de raad. Het arrest schorste ook de uitvoering van het besluit van de gouverneur van

West-Vlaanderen, waarin de overdracht van het personeel wordt goedgekeurd.

Een grondige lezing van het schorsingsarrest leert dat de Raad van State tot de conclusie komt dat het OCMW van Wingene met de besluiten van 28 november 1997 de facto zijn rusthuis afstoot. Het doet hier niets terzake of de Raad voor Maatschappelijk Welzijn een overdracht, dan wel een samenwerking beoogde. Dat laatste was aanvankelijk de bedoeling, bij de goedkeuring van de intentieverklaring op 27 april 1997. In beide gevallen was de intentie immers dat de geëigende OCMW-organen geen enkele bevoegdheid meer zouden hebben in het beheer van het OCMW-rusthuis.

Ten gevolge van die onrechtmatige overdracht verkeren de raadsleden niet langer in de mogelijkheid hun prerogatieven ten aanzien van het rusthuis Sint-Amand uit te oefenen. Dat impliceert dat zij het slachtoffer worden van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. De erkenning van dit moeilijk te herstellen nadeel rechtvaardigt op zichzelf al de schorsing van de besluiten.

'Bovendien', vervolgt de Raad van State 'handelt het OCMW in strijd met artikel 60 van de organieke wet'. Dit artikel stelt duidelijk dat het OCMW de verplichting heeft om waar nodig bepaalde diensten of instellingen op te richten met het oog op maatschappelijke dienstverlening. Op geen enkel moment heeft iemand de noodzaak aan de bedden in kwestie betwist, integendeel. De vooropgestelde nieuwbouw met 120 bedden door de VZW Sint-Anna onderstreept duidelijk deze noodzaak. Ook de aangevoerde argumentatie over grootschaligheid en een financieel beter beheer, doen geen afbreuk aan de wettelijke verplichtingen van het OCMW.

Als het OCMW bepaalde diensten opricht en beheert, moet het beheer gebeuren binnen het juri-

Hostekint

disch kader van artikel 118 van de OCMW-wet. In concreto betekent dit dat het OCMW deze dienst zelf beheert, eventueel met medewerking van derden. In dit laatste geval biedt de OCMW-wet bepaalde mogelijkheden, maar in alle gevallen blijft de beslissingsbevoegdheid van het OCMW ten aanzien van de dienst bestaan. In het geval van Wingene is dat niet het geval.

Het schorsingsarrest van de Raad van State steunt op de miskenning van artikel 60 en artikel 118 van de organieke wet. Het is dus zonder meer duidelijk dat het OCMW van Wingene bij de overdracht van het beheer van het rusthuis Sint-Amand op een aantal vlakken onwettig heeft gehandeld.

Het is vandaag meer dan vijf maanden geleden dat de Raad van State haar arrest heeft uitgesproken. Ik zou van de minister willen vernemen waarom hij tot op heden, behoudens louter informatieve briefwisseling, geen enkel initiatief heeft genomen om daadwerkelijk een einde te stellen aan het onrechtmatig beheer van het rusthuis Sint-Amand door de VZW Sint-Anna, en de miskenning van de prerogatieven van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn.

De Raad van State legt overigens het argument naast zich neer dat de praktische moeilijkheden die het gevolg kunnen zijn van het schorsingsarrest, zouden volstaan om geen schorsingsarrest uit te spreken. De Raad van State motiveert de schorsing van de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn immers ook met de overweging dat de gevolgen van een schorsingsarrest na verloop van tijd nog moeilijker om te keren zijn. Hoe langer de onwettige toestand blijft bestaan, hoe groter zullen de moeilijkheden zijn voor het OCMW om de toestand te herstellen.

Het argument dat het schorsingsarrest niet van toepassing is op de afgeleide overeenkomsten houdt geen steek, want de juridische basis van de overeenkomsten – de besluiten van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn van 28 november 1997 – zijn geschorst. Ten slotte wens ik er de minister op te wijzen dat hij als bevoegd minister verantwoordelijk is voor de uitvoering van het schorsingsarrest. Het arrest werd trouwens aan de minister genotificeerd.

Ik zou dan ook van de minister willen vernemen of hij zinnens is alsnog het OCMW van Wingene te dwingen de inhoud van het arrest te eerbiedigen. Verder wil ik weten welke initiatieven hij zal nemen als de vernietigingsprocedure wordt afgerond. Ik dank de minister bij voorbaat voor zijn antwoord.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, u vraagt me of ik als toezichthoudend minister over de OCMW's, afgezien van informatieve briefwisseling, geen initiatief heb genomen om daadwerkelijk een einde te stellen aan het onrechtmatig beheer van het rusthuis in Wingene. Ik wil er u eerst op wijzen dat de juridische gevolgen van een schorsingsarrest van de Raad van State niet helemaal duidelijk zijn. In de rechtspraak en de rechtsleer bestaan daarover verschillende opvattingen. Een schorsingsarrest levert heel wat juridische moeilijkheden op, zeker als er krachtens de bestreden overheidsbeslissing, en voorafgaand aan het schorsingsarrest, een juridisch bindende privaatrechtelijke overeenkomst werd afgesloten. Dat is hier het geval. De raadsbeslissing is geen geïsoleerd geheel. Er is een privaatrechtelijke overeenkomst aan gekoppeld, voorafgaand aan het schorsingsarrest.

Het schorsingsarrest moet zijn uitwerking hebben, maar die uitwerking kan niet gelijkstaan met die van een definitieve annulering. Dat is immers niet hetzelfde. De raadsbeslissing bestaat nog en is slechts in haar uitvoering geschorst. Een annulering zou de raadsbeslissing definitief vernietigen. Dat is een andere situatie.

Het schorsingsarrest zegt ook niets over het definitieve arrest, want de inhoud daarvan staat nog niet vast. We kunnen er dan ook niet op vooruitlopen. Er zijn genoeg voorbeelden van schorsingsuitspraken die niet identiek waren aan de definitieve uitspraken. We moeten er dus rekening mee houden dat de zaak nog verschillende kanten uit kan.

Bovendien is het onjuist dat de rechtskracht van een schorsingsarrest zich zou uitstrekken tot privaatrechtelijke overeenkomsten. Wat is de weerslag van de schorsing van een administratiefrechtelijke beslissing op de privaatrechtelijke overeenkomst die krachtens die beslissing is gesloten ? Het

Martens

is niet omdat de raadsbeslissing wordt geschorst, dat de privaatrechtelijke overeenkomst wordt beëindigd of geschorst. Dat blijkt ook uit het arrest in kwestie en uit andere arresten. De zaak is juridisch dus niet zo eenduidig en moet nog verder worden onderzocht.

Dit alles betekent dat het initiatief in de eerste plaats bij het OCMW zelf ligt. Dat heb ik bij herhaling in mijn briefwisseling aan het OCMW gezegd. Het schorsingsarrest moet het bestuur ertoe aanzetten om op zijn beslissing terug te komen. Het OCMW moet dus zelf handelen ; als toezichthoudend minister kan ik me niet in de plaats stellen van het lokale bestuur.

Ik heb het OCMW gevraagd naar hun inzichten terzake. Het antwoord, dat dateert van november 1998, wordt nu juridisch onderzocht. Ik verwacht terzake eerstdaags een advies. Omwille van de complexiteit van deze zaak wil ik er zeker van zijn dat iedere stap juridisch verantwoord is. Ik kan slechts de middelen hanteren waarover ik als toezichthoudend minister beschik.

De termijn voor het gewone administratieve toezicht is intussen allang verstreken. De raadsbeslissing dateert van november 1997 en het arrest opent geen nieuwe termijn. Buiten het toezicht zijn er geen juridische actiemogelijkheden.

Wat me in dit dossier bevreemdt, is het feit dat de verzoekende partijen niet naar de burgerlijke rechter zijn gestapt na ontvangst van het arrest. Ze hadden de nietigheid van de privaatrechtelijke overeenkomst kunnen bepleiten, maar hebben dat niet gedaan. Men vraagt nu dat ik dat zou doen, terwijl de rechter daartoe beter is geplaatst. Men staart zich blind op het feit dat het arrest aan mij is betekend, hoewel dat niet inhoudt dat ik het moet uitvoeren. Het is niet gebruikelijk dat ik terzake optreed ; dat moet men ter plaatse doen.

Hoewel ik in deze zaak niet bij de pakken wil blijven zitten, wil ik ook niet voortvarend handelen. Dat zou de zaak alleen maar complexer en warziger maken. Hoe meer onduidelijkheid, hoe meer excuses kunnen worden gevonden om niet te doen wat men moet doen. We moeten de zaak helder houden en niet overhaast en zonder juridische onderbouw handelen. Dat is in het belang van de betrokken instelling, van de residenten en van het personeel. Uiteindelijk gaat het erom hun belangen zo goed mogelijk te bewaken.

Enerzijds zou het voortduren van de huidige toestand het omkeren ervan kunnen bemoeilijken. Dat zegt u zelf in uw vraag.

Anderzijds, als er geen annulatie volgt, zouden er nog grotere problemen kunnen rijzen. Als ze er wel komt, zullen we misschien oordelen dat het beter zou zijn geweest om op te treden. Maar als ze er niet komt en we hebben wel opgetreden, dan zou de problematiek nog groter kunnen zijn. De aansprakelijkheid daarvoor ligt uitsluitend bij het OCMW, dat zelf initiatieven moet nemen.

Ik wil u graag op de hoogte houden van nieuwe stappen die we ondernemen. Ook voor mij volstaat het niet dat er louter informatief heen en weer wordt gecorrespondeerd. Ik verwacht een raadsbeslissing. Meer kan ik daarover echter niet zeggen, vermits de bal in het kamp van het OCMW ligt.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat de Raad zich moet voegen naar het arrest van de Raad van State. Laten we ons echter geen illusies maken, want u kent de politieke toestand in Wingene beter dan ik. Het OCMW zal niet op zijn beslissing terugkomen.

In 1997, voor de raad van het OCMW haar beslissing had genomen maar toen er wel al een intentieverklaring was, heb ik u daarover in de plenaire vergadering ondervraagd. U hebt me toen geantwoord dat de plannen van het OCMW van Wingene volledig correct waren. Ik heb de tekst van de handelingen bij me. U had geen enkel bezwaar tegen de overdracht van dat openbaar rusthuis naar de privé-sector.

U zegt dat de verzoekers zich moeten richten tot een burgerlijke rechtbank. In Wingene is er een overweldigende meerderheid van de CVP. Wij als socialisten hebben daar slechts één vertegenwoordiger. Wie de gemeentepolitiek een beetje kent en weet over welke middelen de plaatselijke mandatarissen beschikken, beseft dat het al een hele stap is om naar de Raad van State te gaan. Ook financieel heeft dat heel wat gevolgen.

De betrokkenen investeren daarin omdat ze de beslissing van het OCMW van Wingene niet juist en onrechtvaardig tegenover het personeel vinden. De personeelsleden hebben ontslag moeten nemen en werden opnieuw aangeworven door het privé-rusthuis Sint-Anna. Dat had tot gevolg dat zij heel wat moesten inleveren. Voor hen is het niet zo

Hostekint

gemakkelijk om naar een burgerlijke rechtbank te gaan ; voor een minister is dat eenvoudiger. Toen ze hiermee naar de Raad van State stapten, hadden ze enkel het algemeen belang voor ogen.

Er zijn al verschillende discussies gevoerd over de vraag of het nu gaat om een overdracht of een samenwerking. Uit het arrest van de Raad van State blijkt duidelijk dat het een overdracht is. Het komt zelfs neer op een wegschenken van openbaar patrimonium aan de privé-sector.

Mijnheer de minister, u zegt de nietigverklaring te zullen afwachten. Zij zullen dat ook doen. Tegen het moment dat de Raad van State de nietigverklaring zal hebben uitgesproken, zullen weer een aantal maanden zijn verstreken. De onzekerheid bij het personeel bestaat nog altijd. De moeilijkheden om de wettige toestand te herstellen zullen dan nog groter zijn.

Ik respecteer uw antwoord. Als minister kunt u weinig meer doen dan de definitieve beslissing van de Raad van State afwachten. De oppositieleiden in Wingene zullen, binnen de financiële mogelijkheden waarover ze beschikken, doen wat ze kunnen. De procedure voor de Raad van State heeft die SP-mandataris persoonlijk 60.000 frank gekost. Het is niet zo eenvoudig naar de burgerlijke rechtbank en de Raad van State te stappen. Dat kost geld en het gaat om eenvoudige mensen. De bewuste SP-mandataris bijvoorbeeld is een gewone postman. Misschien hebben de OCMW-raadsleden politieke motieven tegen de burgemeester, die we allemaal kennen, maar toch heb ik veel respect voor hun werk. Uiteindelijk houden ze alleen het algemeen belang voor ogen. Ze zijn aangeduid om een openbaar mandaat te bekleden en staan op hun rechten en prerogatieven.

Uiteindelijk ben ik ervan overtuigd dat de situatie van voor 28 november 1997 toch zal worden hersteld. De beslissing van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn is immers te flagrant. Ik dank u voor uw antwoord en voor uw belofte mij op de hoogte te houden van de verdere evolutie van dat dossier.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Het dossier is ook aan bod gekomen in de marge van de besprekingen tussen de OCMW's en de privé-ziekenhuizen. De vraag werd gesteld onder welke voordrachten men federale bevoegdheden kan overdragen. Het blijft een belangrijke beleidsdiscussie.

In dit concreet dossier moet ik echter een formeel standpunt innemen. Dit betekent niet dat ik blind of ongevoelig ben voor menselijke en andere overwegingen, maar deze aspecten kunnen mij niet afleiden van het feit dat ik formeel-juridisch juist moet handelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de ouderbijdrage in de IBO-sector

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de ouderbijdrage in de IBO-sector.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, vanaf 1 januari 1999 hadden de nieuwe ouderbijdragen in de IBO-sector van kracht moeten worden. Omdat dit op heel wat weerstand stootte bij de ouders en bij de voorzieningen, gaf de minister Kind en Gezin de opdracht om op korte termijn een effectenstudie te maken.

Deze opdracht dateert van 27 oktober 1998. Er werd om een aantal voorzieningen gevraagd om op korte termijn voor een tiental representatieve gezinnen die een beroep doen op de IBO een zo volledig mogelijke vergelijking te maken tussen het oude en het nieuwe systeem.

Dit onderzoek was niet zo snel afgehandeld. Ik veronderstel dat u daarom aan heel wat initiatieven eind november hebt geantwoord dat u een richtinggevend voorstel aan de commissie van Kind en Gezin hebt voorgelegd. Dit voorstel houdt in dat er met een maximum en minimum wordt gewerkt, met aandacht voor de toegankelijkheid van sommige doelgroepen. Het organiserend bestuur behoudt in afwachting van een definitieve regeling de vrijheid voor het bepalen van de bijdrage van de ouders. Het kan ook kiezen voor het behoud van de huidige regeling. De besturen zullen meteen van de definitieve regeling op de hoogte worden gebracht zodra die is vastgelegd.

Van Cleuvenbergen

Op dit ogenblik heerst er onzekerheid in de sector. De ouders horen dat hun bijdrage zal opslaan – want dat onthoudt men natuurlijk – en stellen zich daar vragen bij. Er is ook onzekerheid bij de inrichters van de kinderopvang, vaak gemeentelijke VZW's die in hun begroting niet in het juiste bedrag hebben kunnen voorzien. Ik stel ook vast dat dit op het terrein aanleiding geeft tot ongezonde concurrentie. Bij de IBO waren er al verschillende tarieven die zijn gelieerd aan kinderkribben. Nu hebben ook de andere instellingen de vrijheid om voor het nieuwe of het oude systeem te kiezen.

Mijnheer de minister, wat zijn de resultaten van de bevestigingen over de bevestigbaarheid van de IBO en de gelanceerde voorstellen in de commissie financiering? Welke besluiten zal het beleid hieruit trekken? Hoe valt de vergelijking uit met de gemiddelde bijdrage van andere mogelijke IBO?

U hebt zich geëngageerd om de kosten voor kinderopvang, die werden gedaan in functie van het verwerven of behouden van het eigenlijke beroep van de ouders, fiscaal aftrekbaar te maken. In september 1998 stelde ik u hierover ook al een vraag. Welke initiatieven hebt u hiervoor intussen genomen?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mevrouw Van Cleuvenbergen, het besluit van 24 juni 1997 over de ouderbijdrageregeling is niet toevallig tot stand gekomen. Het gaat immers om voorstellen die de Kwaliteitscommissie Buitenschoolse Opvang formuleerde in 1995.

Deze commissie heeft haar werk verricht in overleg met alle rechtstreeks betrokkenen. Dit is de opbouw van de besluitvorming: er was een duidelijk advies, waarop het besluit voortbouwde.

Ondanks het feit dat de Kwaliteitscommissie wel degelijk rekening heeft gehouden met alle mogelijke evenwichten, is er op een bepaald moment protest ontstaan. Om deze weerstand bij ouders, voorzieningen en lokale besturen te kunnen duiden, heb ik Kind en Gezin gevraagd een peiling door te voeren naar de gevolgen van de invoering van de verhoogde ouderbijdrage. Op basis daarvan zijn enkele besluiten geformuleerd die mij ertoe hebben gebracht om de invoering van de nieuwe ouderbijdrage op te schorten, in eerste instantie tot eind maart 1999.

Een belangrijke overweging daarbij was dat de commissie financiering moest werken aan een doorzichtige financiering van de kinderopvangsector. Ik wilde die commissie ook de kans geven om een advies te formuleren over de IBO-ouderbijdragen. De commissie financiering werd geïnstalleerd op voorstel van de raad van bestuur van Kind en Gezin zelf. Ze moest voorstellen uitwerken voor een meer gestroomlijnde en doorzichtige financiering. Het is dan ook logisch dat zij werd gevraagd om een advies te formuleren.

Ik wil allereerst een overzicht geven van de bevindingen van Kind en Gezin over de gevolgen van de invoering van de nieuwe IBO-ouderbijdrage.

Een belangrijke vaststelling is dat er een grote verscheidenheid bestaat in de nu gehanteerde ouderbijdragen. Er is absoluut geen uniformiteit. Sommige IBO's rekenen per kwartier, andere per halfuur. De modaliteiten zijn bovendien zeer lokaal getint en hangen samen met de principiële IBO-opties die men neemt. Zo zijn er gemeenten die het eerste halfuur gratis opvang aanbieden omdat de scholen dat ook gratis doen; in andere gemeenten daarentegen is het eerste uur het duurste, omdat men de kortstondige opvang via de IBO wil ontraden. Ik kan nog meer elementen aanhalen die aantonen dat dit een totaal ondoorzichtig landschap is, en dat hier geen eenduidige visie achter schuilgaat.

Ten tweede liggen de prijzen van de IBO heel wat lager dan die van de klassieke buitenschoolse kinderopvang. De gemiddelde ouderbijdrage in de gesubsidieerde opvang schommelt rond 450 frank per dag, de opvanggezinnen vragen tussen 450 en 500 frank per dag en de privé-opvanginstellingen zelfs meer dan 500 frank. De onvrede over de nieuwe IBO-prijs van 375 frank per dag moet dan ook worden gerelativeerd. In de andere voorzieningen speelt de fiscale aftrekbaarheid evenmin een rol wanneer het om buitenschoolse opvang gaat.

Ten derde valt op dat de voor- en naschoolse opvang geen problemen hoeft te veroorzaken. De nu gehanteerde prijs ligt vrij dicht bij het besluit van de Vlaamse regering en bij de prijs die we hebben voorgesteld. Nu geldt over het algemeen een prijs van 40 frank per uur, terwijl er was vooropgesteld om 50 frank aan te rekenen. De IBO-realiteit leert ons dat de kortstondige opvang een groot deel van de totale opvang uitmaakt. De nieuwe prijs van 50 frank per opvangmoment zou voor heel wat ouders een ernstige kostenstijging betekenen.

Martens

Ten vierde werd tijdens de vakantieperiodes een systematisch verschil vastgesteld. Nu wordt vaak 250 frank per dag gevraagd terwijl in het besluit van de Vlaamse regering sprake was van 375 frank. Ten vijfde bleek bij de vergelijking aan de hand van een steekproef tussen de oude en nieuwe ouderbijdrage dat 25 percent prijsvermindering bij de opvang van meer kinderen uit één gezin, corrigerend werkt. De nieuwe regeling is dus belangrijk want ze sluit aan bij de gezinslast.

Ten slotte kennen de vrije IBO om een nogal evidente reden een hogere ouderbijdrage dan de gemeentelijke IBO. De ouderbijdragen dienen om de werkingskosten te betalen. De nieuwe regeling laat naast de openbare ook vrije initiatieven toe. Vooral deze laatste hebben meer middelen nodig omdat ze niet worden gesubsidieerd. Een openbaar initiatief kan altijd aankloppen bij het lokale bestuur of het OCMW. Moeten we niet zoeken naar een manier om de vrije IBO financieel leefbaar te maken ?

Welke beschouwingen heb ik daar bij ? Zeker tijdens vakantieperiodes en bij kortstondige opvang zal de invoering van de nieuwe ouderbijdrageregeling grote gevolgen hebben voor de ouders. Er zou een grote discrepantie kunnen ontstaan tussen de oude en de nieuwe opvangkosten. Dat wettigt de opschorting van de invoering van een nieuwe regeling. Een nieuw reflectiemoment is nodig. We zullen de oude regeling wellicht nog voor een tijd verlengen, maar dat wil niet zeggen dat we de oude situatie willen bestendigen. De bestaande situatie kent problemen en we moeten daar een antwoord op bieden. We moeten de versnippering en onduidelijkheid tegengaan. Er moet een meer uniforme regeling tot stand komen. We moeten de vrije initiatieven de kans geven om in hun werkingskosten te voorzien, anders nemen we het vrije initiatief niet au sérieux, anders bestaat de vrijheid van initiatief enkel in theorie. Een aantal organisaties hebben al de beslissing genomen om de ouderbijdrage aan te passen. Het zou niet billijk zijn de andere organisaties in de steek te laten.

We moeten bovendien de uitgangspunten van de kwaliteitscommissie van 1995 blijven hanteren. Die kwamen tot stand na ernstig overleg met de sector. Ik heb aan de commissie financiering dan ook gevraagd een aantal krijtlijnen uit te tekenen en daarbij rekening te houden met de volgende elementen : ten eerste, meer uniformiteit en tegelijk ruimte voor een lokale invulling ; ten tweede, sommige initiatieven zijn al overgestapt op nieuwe ta-

rieven ; ten derde, de veel voorkomende kortstondige opvang ; ten vierde, sociale correcties ; ten vijfde, de administratieve werkbaarheid.

De commissie financiering wordt geleid door de secretaris-generaal van onze administratie, de heer Deblaere. Hij heeft me gemeld dat de leden graag willen dat men oog heeft voor de verhoudingen tussen de verschillende opvangvormen die het meersporenbeleid van de buitenschoolse opvang vormen. We hebben na veel discussie voor dat beleid geopteerd en moeten dat nu consequent doorvoeren. We zouden het hele landschap kunnen herschikken en de oude bijdrage voor iedereen tegelijk en op dezelfde manier aanpassen. Het begin van het nieuwe schooljaar zou een goed moment kunnen zijn.

Dat voorstel lijkt me zinvol om de volgende redenen. Ten eerste : als de ouderbijdrage wordt herdacht, moet dat in elk geval grondig gebeuren.

Ik denk niet dat we impulsief mogen reageren. Snel reageren zou enkel maar verzet oproepen. De beslissing moet doordacht zijn en een breed draagvlak hebben. We zullen pas een beslissing nemen als we zeker zijn dat ze goed is onderbouwd.

Ten tweede : het is belangrijk dat bij een grondige evaluatie van de ouderbijdrageregeling aandacht wordt besteed aan de verschillende deelsectoren. Er moet rekening worden gehouden met een geheel van evenwichten, en de implementatie moet overal gelijktijdig gebeuren, zodat alles op elkaar kan worden afgestemd. Dat leidt tot een duidelijke situatie.

Ten derde : de ouderbijdrageregeling is aan herziening toe. De huidige regeling is niet zonder meer aan te houden. Iemand met het bestaansminimum betaalt meer dan 170 frank per dag. Het maximumbedrag, dat is bedoeld voor de laagste inkomens, bedraagt 64 frank. Daar rijst dus een probleem. Ook het feit dat het maximumbedrag elk jaar toeneemt, is niet langer evident. Er moet dus een grondige evaluatie komen. Anomalieën leiden ertoe dat de praktijk niet bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstellingen. Deze optie van de financieringscommissie heeft mijn steun.

Ondertussen moeten we vermijden in een vacuüm terecht te komen, of een vacuüm te bestendigen. In afwachting van de adviezen ten gronde zal ik alvast een besluit aan de regering voorleggen om voor de sector een prijzenstructuur vast te leggen. Zo moet er een einde komen aan de versnippering, waarbij rekening wordt gehouden met zowel de bestaande

Martens

situatie als met de principes die aan de grondslag van de nieuwe tarieven liggen. In afwachting van een regeling ten gronde overweeg ik om vanaf 1 september 1999 een aantal modaliteiten in te voeren. Ik beperk me hier tot een viertal, hoewel het er natuurlijk meer zullen zijn.

Ten eerste : ik stel voor om het tarief voor voor- en naschoolse opvang op 25 frank per halfuur te bepalen. Dat betekent dat het minimum van 50 frank wordt opgeheven. Verder kunnen we voor de vakantiedagen een zekere vrijheid toestaan. We zouden bijvoorbeeld een minimumgrens van 275 frank en een maximumgrens van 450 frank kunnen invoeren. Een derde element is de vermindering met 25 percent als er meerdere kinderen per gezin worden opgevangen. Een vierde element is de invoering van een tweeledig sociaal tarief : gratis of aan een reductie van 50 percent.

De veralgemeende kosteloosheid is natuurlijk de enige oplossing om het Mattheüs-effect weg te werken. Dat kan slechts in zeer uitzonderlijke gevallen. Het zou niet verstandig zijn om dit te veralgemenen. Ik ben een principieel tegenstander van het gratis aanbieden van overheidsdiensten. Ik ben ervan overtuigd dat dit het verantwoordelijkheidsbesef van de burger aantast. De burger moet er voortdurend aan worden herinnerd dat het overheidsoptreden geld kost, en dat hij daar zelf voor betaalt. In uitzonderlijke omstandigheden kan die kosteloosheid wel.

Ik denk dat op die manier rekening wordt gehouden met de noden van de sector, met de verzuchtingen van de openbare besturen en ook met die van de ouders zelf. Ik laat enige vrijheid om lokaal een evenwichtiger regeling uit te werken, waarbij de uitoefening van de bevoegdheden binnen bepaalde financiële grenzen moet gebeuren. De komende weken zullen we in deze zin initiatieven nemen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik dank de minister voor dit uitgebreid antwoord. Het is belangrijk voor iedereen die deze sector volgt.

Ik herinner me de totstandkoming van de regels voor buitenschoolse kinderopvang. Er werd besloten om daarvoor geen decreet op te stellen maar te werken met uitvoeringsbesluiten. Zo zou men soepel kunnen reageren. Dit is een eerste bewijs dat dit een zinvolle keuze was. U zei toen ook te hopen dat er binnen enkele jaren wel een decreet zou ko-

men. We moeten daarnaar blijven streven. De regels zijn er tenslotte om twijfels weg te nemen.

U hebt een aantal systemen genoemd waarin de verschillen momenteel aan de oppervlakte komen. Er zijn er echter nog meer, zoals de tijd dat men kinderen opvangt, de gezinsomstandigheden, enzovoort. Het gaat ook om sociale voordelen. Op sommige plaatsen moet voor de maaltijden worden betaald, op andere niet. Dat is een bijkomend verschil.

U hebt gezegd dat u een nieuw besluit zult uitvaardigen. Ik pleit daarvoor omdat het niet goed is om de regeling op het einde van de maand maart te laten eindigen. Voor buitenschoolse opvang moet rekening worden gehouden met de planning van de gezinnen. September lijkt me daarom een geschikter moment.

Verder hebt u nog niet geantwoord op de vraag over fiscale aftrekbaarheid. Daarnaast wilde ik ook een vraag stellen over de rechtstreekse tewerkstelling in deze sector. Mensen met een diploma of brevet voor verzorging moeten rechtstreeks worden toegelaten tot deze sector. Zij kunnen daar nu niet in terecht, tenzij ze een jaar werkloos zijn en een bijkomende opleiding volgen. Dat is een absurde regel. Er is nu een licht overschot op de begroting. Dat laat ons toe om meer reguliere werkgelegenheid in deze sector te creëren. Laten we beginnen met mensen met een diploma een kans te geven.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : De vraag over de fiscale aftrekbaarheid ben ik even uit het oog verloren. De stappen die ik daarvoor wil zetten moeten gelden voor het hele dossier. Ik wens eerst een advies te krijgen van de commissie met betrekking tot het geheel van de sector van de kinderopvang en tot de diverse ouderbijdragen. Als dat er is, zal ik op basis daarvan onderhandelen, ook met de federale overheid. Ik kan beter argumenteren op basis van een consistente visie dan op basis van een enkel segment. Het is dus nog even wachten.

De aangekondigde besluiten zullen er pas op het einde van de maand maart zijn. Op dat ogenblik ben ik ook bezig met de aanpassing van de regelgeving in functie van het kwaliteitsdecreet. We kunnen beter geen twee keer met verschillende besluiten komen. Het is beter de wetgeving te integreren, en we zullen dit dus koppelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.05 uur.*
